

ΟΓΔΟΝΤΑ εξι χρόνια συμπληρώνονται φέτος από τη Μικρασιατική Καταστροφή, τη μεγαλύτερη εθνική συμφορά στην ιστορία του Νεώτερου Ελληνισμού. Πράγματι, η Μικρασιατική Καταστροφή ήταν ένα γεγονός καθοριστικής σημασίας όχι μόνο για τη σύγχρονη ελληνική ιστορία, αλλά για ολόκληρη την ιστορική πορεία του Ελληνισμού. Εδάφη τα οποία από την αρχαιότητα κατοικήθηκαν από Έλληνες, πέρασαν οριστικά στα χέρια των Τούρκων και χάθηκαν για πάντα για την Ελλάδα. Αποτελεί τη μεγαλύτερη ντροπή του περασμένου αιώνα η ατέλειωτη τραγική θεωρία των προσφύγων από τις χαμένες πατρίδες... Ενάμιση εκατομμύριο πρόσφυγες κατάλυναν την ελεύθερη Ελλάδα, δημιουργώντας τεράστια οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, τα οποία χρειάστηκαν πολλά χρόνια για να επιλυθούν, ανακόπτοντας έτοι την ανοδική πορεία της πατρίδας μας, που ήταν απόρροια των νικηφόρων βαλκανικών πολέμων. Η Μεγάλη Ιδέα θάφτηκε οριστικά κάτω από τα ερείπια των ελληνικών πόλεων της Μικράς Ασίας και η Ελλάδα έχασε την ευκαιρία να ενσωματώσει και να ελευθερώσει τα αλύτρωτα μέχρι τότε μέρη του Ελληνισμού. Από την άλλη η καταστροφή αυτή επέδρασε καταλυτικά σε όλες τις μετέπειτα εκδηλώσεις του Ελληνισμού και άλλαξε ολοκληρωτικά την πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πνευματική εικόνα της νεώτερης Ελλάδας.

Σ αυτή μας την περιγράφει ξένος συγγραφέας. Ο Νουρεντίν πασάς κατά το Μάρτιο του 1919, μεταξύ άλλων έδινε τις ακόλουθες παραγγελίες σε στρατιωτικούς και σε ατάκτους μουσουλμάνους: «Η προκειμένη επιχείρηση θα γεμίσει τα βαλάντια σας. Δεν διατρέχετε κανένα κίνδυνο. Ο θάνατος μόνον για τους άτιμους

86 Χρόνια από την Μικρασιατική Καταστροφή

Έλληνες. Στο πρώτο νεύμα σπεύστε αμέσως και εξοντώστε δόσους είναι γύρω σας. Και κάντε ότι θέλετε στις γυναίκες τους. Περιφρονήστε τη τιμή τους. Τώρα η στιγμή της εκδίκησης... Επιπλέον τούτου, κάθε στρατιώτης να πράξει το καθήκον που του ανατίθεται καταπαντός ξένου... κάθε στρατιώτης οφείλει να φονεύσει 4 – 5 Έλληνες». Οι σφαγές άρχισαν και συνεχίστηκαν για αρκετές μέρες. Τη νύχτα στην προκυμαία της Σμύρνης χιλιάδες χριστιανοί είχαν παγιδευτεί από πύρινους χειμάρους της φλεγόμενης πόλης και από τα στύφη του Νουρεντίν πασά. «Χιλιάδες από δυστυχείς υπάρχεις σωρευμένες καταμήκος της προκυμαίας ρίχτηκαν στη θάλασσα. Σε μεγάλος μήκος του λιμανιού εκαποντάδες πτωμάτων είχαν γεμίσει τη θάλασσα ώστε να μπορεί κανείς να βαδίσει επάνω σε αυτά. Τους επιπλέοντες αποτελείωναν οι Τούρκοι με σπαθιά και ξύλα... Αναρίθμητες υπάρχεις, προπαντός γυναίκες παιδιά και γέροντες εσφάγησαν μέσα σε αίσχιες θηριωδίες». Ο Νουρεντίν πασάς έχει πρωταγωνιστήσει και στη Γενοκτονία των Ποντίων και έχει πάρει και τον «τιμητι-

κό» τίτλο από τους κεμαλικούς ως σφαγέας των Ρωμιών. Πράγματι ο Πόντος γνώρισε τη μεγαλύτερη Γενοκτονία στην παγκόσμια ιστορία. 350 χιλιάδες χριστιανοί, αναμεσά τους και μωρά σφαγιάστηκαν από τα σπαθιά του Νουρεντίν πασά. Πέρα από τη φυσική εξόντωση των Ποντίων επιχειρήθηκε και η πολιτιστική –θρησκευτική καταστροφή τους. Επιχειρήθηκε δηλαδή στη Μικρασιατική Καταστροφή ο ολοκληρωτικός αφανισμός του Ελληνισμού της Μικρασίας. Ήταν μια Γενοκτονία και μια καταστροφή που υπερτερούν της φυσικής εξόντωσης των ανθρώπων.

ΟΦΕΙΛΟΥΜΕ όμως έστω και μετά από 86 χρόνια να φορέσουμε τον τρύχινο σάκο της μετάνοιας και να ψελίσουμε *Mea culpa*, ήταν και ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΛΑΘΟΣ η Μικρασιατική Καταστροφή. Ναι, φέρουμε και εμείς οι Έλληνες ένα μεγάλο μέρος ευθύνης για τη μεγαλύτερη αυτή εθνική συμφορά. Γιατί την αφορμή δεν την έδωσαν οι Τούρκοι, αλλά η διχόνοια μεταξύ των Ελλήνων. Πράγματι την αφορμή για τη Μικρασιατική Καταστροφή την έδωσε η «γνωστή δια-

μάχη» στην Ελλάδα η οποία κατά κανόνα λησμονείται από τους Έλληνες ερευνητές, είναι η θέση που υποστήριζε η τότε Αντιπολίτευση στην Ελλάδα κατά την οποία η αποστολή στρατευμάτων στη Σμύρνη ήταν ένδειξη «αποικιακού πνεύματος» ή κάπως διαφορετικά, η Σμύρνη και γενικότερα η Ιωνία θεωρούνταν «Αποικία». Άλλωστε και ο Γουναρός στην προεκλογική του ομιλία το Νοέμβριο του 1920, δεν εξέθετε απόψεις της Ενωμένης Αντιπολίτευσης σε ότι αφορούσε την «αποικιακή» της πολιτικής; Εάν αυτή η θέση αφορούσε τη «Δεξιά», η θέση της Αριστεράς ήταν ταυτόσημη. Και η Αριστερά υποστήριζε ότι η μετάβαση της Ελλάδας στη Σμύρνη υπήρξε κατεξοχή «ιμπεριαλιστική» ενέργεια. Θέση που αποτελεί μαρξιστικό παράδοξο. Γιατί στην πραγματικότητα είναι πολύ περίεργο πως είναι «ιμπεριαλιστική» μια χώρα που δεν είχε αναπτύξει βιομηχανία ώστε να αναζητά να υποδουλώσει ξένες χώρες ως νέες αγορές, όταν μεταβαίνει σε μια περιοχή της οποίας η βιομηχανία ανήκε σε ομοεθνείς της. Και ειδικά σταν οι ομοεθνείς της αποτελούσαν και την πλειοψηφία των κατοίκων της περιοχής στην οποία απέστελλε τα στρατεύματά της.

ΔΕΝ ΘΑ ΚΡΙΝΩ ιστορικά και πολιτικά τη Μικρασιατική Καταστροφή, δεν θα μιλήσω για ευθύνες τούτων και εκείνων. Ο χώρος είναι πολύ λόγος, η υπογράφουσα δεν γίνεται να είναι, όσο θα ήθελε, αντικειμενική. Αναλογίζομαι μόνο τα θύματα τους ανθρώπους και την εθνική συμφορά ενός λαού και ενός τόπου, που μέσα στους αιώνες, έχει δειπνεί πόσο πολλά και μεγάλα μπορεί να πράξει και να πλάσει και πόσο γρήγορα και αλόγιστα μπορεί να τα αφανίσει...

Αλήθεια, σε τι παραπέμπει την Ομογένεια η Εθνική αυτή Συμφορά;

Αυτή την «Παναγία Γλυκοφιλούσα», πρέπει να έρθουν στην Πέτρα, να την θαυμάσουν, Ελληνες και ξένοι...

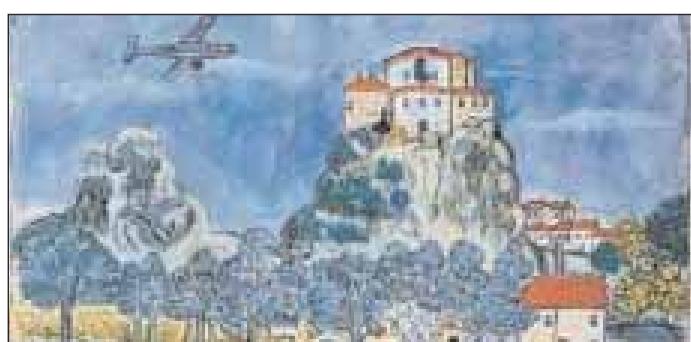
ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΙΣΤΙΚΑ

H«Παναγία Γλυκοφιλούσα», χτισμένη πάνω στον βράχο, σαν αετοφωλιά, που για την φθάσει κανείς ανεβαίνει 114 απότομα σκαλιά, υψώνεται στη μέση του Δήμου Πέτρας, βιορειοδυτικά του νομού Λέσβου, το «Μετέωρο» του νησιού και το πλέον α-

ξιοθέατο. Πρέπει να υπήρχε εκεί ναϊδριο από τον 15ο αιώνα. Στη θέση του χτίστηκε τον 17ο αιώνα περίοπτη εκκλησία, τριτοκλιτη βασιλική με νάρθηκα και ξυλόγλυπτο επισκοπικό θρόνο. Για τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας και το χτίσιμο του ναού πάνω στη σκέπη

του ουρανού υπάρχουν θρύλοι, ενώ τον Δεκαπενταύγουστο γίνεται εκεί ζωηρό πανηγύρι. Στα «Ελμπιστευτικά», στο περιοδικό «K», Πέτρα και Μόλυβος φωτογραφίζονται ως τελευταίοι σταθμοί του καλοκαιριού. Εδώ δίνουμε μια φωτογραφία του Fritz Marz, του 1900, «Γιορτή στον βράχο της Παναγίας» (επάνω) και πίνακα του Θεόφιλου (κάτω) από το βιβλίο «Πέτρα», ωραία έκδοση του Δήμου Πέτρας Λέσβου.

Andrew's SIGNS

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ FULL COLOUR IMAGES

EST. 1970

13962

* Banners * Boats * Commercial Vehicles * Menu Boards * Magnetic Signs

GRAPHIC DESIGNS & ART WORK Digital Printing

**0412 212 959
9716 5525**

47 Ramsay St Haberfield 2045

Email: andrewssigns@bigpond.com

GOJU-RYU KARATE
At CONCORD - CANADA BAY A&S ROUBAS

JUNIOR CLASSES ADULT CLASSES

13963

KOBUDO WEAPON TRAINING

JOIN NOW BEGINNERS & ADVANCE CLASSES 04147 37884

www.karatedojo.com.au